

RAFAŁ MAJZNER
Opera Wrocławska
Akademia Techniczno-Humanistyczna w Bielsku-Białej
Wydział Humanistyczno-Społeczny

Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Kultura – Muzyka – Edukacja*

W dniu 20 kwietnia 2015 roku odbyła się I Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Kultura – Muzyka – Edukacja*. Wydarzenie spotkało się z dużym zainteresowaniem środowiska naukowego, reprezentowanego przez ponad 30 uczestników z ośrodków naukowych z różnych regionów Polski. Organizatorami była Katedra Pedagogiki Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej oraz Zakład Dydaktyki i Pedagogiki Wczesnoszkolnej i Przedszkolnej Instytutu Nauk o Edukacji z Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego z siedzibą w Cieszynie. Współorganizatorami konferencji były Polskie Towarzystwo Pedagogiczne Oddział Terenowy w Bielsku-Białej, Polskie Stowarzyszenie Pedagogów Śpiewu z siedzibą we Wrocławiu, Stowarzyszenie Muzykoterapeutów Polskich oraz krakowskie Wydawnictwo Naukowe LIBRON. Zarówno sesje plenarne, jak i sesje w sekcjach problemowych odbywały się w Parkhotelu Vienna w Bielsku-Białej.

Problematyka konferencji koncentrowała się wokół wielu zagadnień teoretycznych i praktycznych, dylematów dotyczących wielorakiego oddziaływania muzyki oraz ich zastosowania w procesie edukacyjnym, terapeutycznym oraz w rozwijaniu potencjału osobistego uczniów poprzez aktywność muzyczną. I Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Kultura – Muzyka – Edukacja* pozwoliła uczestnikom na nawiązanie współpracy naukowej oraz wymianę doświadczeń w zakresie omawianego tematu, zachęciła również uczestników do podjęcia naukowego namysłu nad wpływem muzyki i jej powiązań z innymi dziedzinami nauki i sztuki, m.in.: z plastyką, a także biocybernetyką.

Obrady konferencji rozpoczęły się przemówieniem dziekana Wydziału Humanistyczno-Społecznego Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, dr. hab. prof. ATH Marka Bernackiego, oraz Dyrektora

Instytutu Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, dr hab. Urszuli Szuścik, którzy przywitani zaproszonych gości, uczestników konferencji, jak również młodzież obecną na obradach. Jednocześnie wyrazili uznanie dla podjętych tematów, zadając pytanie: „Jak zrozumieć muzykę?”

Moderatorami pierwszej plenarnej sesji naukowej byli prof. zw. dr hab. Krystyna Ferenz oraz dr hab. Urszula Szuścik. Wystąpienie na temat: *Sztuka wokalna na przełomie XX i XXI wieku – refleksje własne autora*, wygłosił prof. zw. kwal. I i II st. Eugeniusz Sąsiadek, który nakreślił różnice między pedagogiką wokalną a estetyką wykonawczą w Europie i na Dalekim Wschodzie. W drugiej kolejności głos zabrała dr hab. prof. UWM Małgorzata Suświłło, która przedstawiła referat: *Inteligencja muzyczna dziecka – konteksty rozwoju i edukacji*. Prof. zw. dr hab. Andrzej W. Mitas zaprezentował wykład pt. *Muzyka a biocybernetyka*, natomiast dr hab. prof. UŚ Jadwiga Uchyła-Zroski omówiła: *Wartości osobowe w rozwoju i kształceniu głosu dziecka*. Pierwszą sesję plenarną zakończył wykład dr. hab. prof. ATH Ernesta Zawady pt. *Dźwięk światła w kolorowych formach – zagadnienia edukacji artystycznej*.

Moderatorami drugiej plenarnej sesji naukowej byli prof. zw. kwal. I i II st. Eugeniusz Sąsiadek, dr hab. prof. UWM Małgorzata Suświłło oraz dr hab. prof. UŚ Jadwiga Uchyła-Zroski. Jako pierwsza głos zabrała prof. zw. dr hab. Krystyna Ferenz, w wystąpieniu na temat: *Uwrażliwienie dzieci na estetykę w kulturze codzienności*, druga w kolejności, dr hab. Urszula Szuścik, wygłosiła referat pt. *Wspieranie rozwoju dziecka, ucznia poprzez zajęcia muzyczno-plastyczne*. Dr hab. Lidia Kataryńczuk-Mania przedstawiła obecne zadania i funkcje Stowarzyszenia Muzykoterapeutów Polskich we Wrocławiu. Teraźniejszość oraz ich wizję w przyszłości. Sesję plenarną zakończyło wystąpienie prof. dr hab. Alojzego Suchanka, który omówił zagadnienia emisji głosu dzieci, młodzieży i dorosłych w kontekście zagrożeń związanych z nieprawidłowym funkcjonowaniem aparatu mowy.

Uczestnicy I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Kultura – Muzyka – Edukacja* w dalszej części podjęli rozważania w sekcjach problemowych.

Moderatorami pierwszej sekcji problemowej byli prof. zw. dr hab. Krystyna Ferenz, dr hab. prof. UWM Małgorzata Suświłło oraz prof. zw. dr hab. Andrzej W. Mitas. Dwa pierwsze referaty pt.: *Nowe technologie w analizie wpływu muzyki na nastrój człowieka* oraz *Metody analizy wpływu muzyki na rozwój dziecka w okresie prenatalnym*, przedstawił zespół naukowy pod kierunkiem prof. zw. dr hab. Andrzeja W. Mitasa, w skład którego wchodził: dr hab. prof. PAN Anna Lipowicz, dr Dariusz Danel, dr n. med. Krzysztof Wierzbicki, mgr inż. Maria J. Bienkowska oraz inż. Agata M. Wijata. W dalszej kolejności głos zabrała dr Marta Kondracka-Szala, która zaprezentowała referat na temat: *Kompetencje muzyczne przyszłych nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej*, natomiast dr Damian Labiak przedstawił opinie gimnazjalistów na temat ich zainteresowań muzycznych. Dr Romualda Ławrowska omówiła model optymalny i rzeczywisty kształcenia nauczycieli muzyki w Polsce, a dr Zenon Mojżysz przybliżył muzykę wieków dawnych w kontekście badań naukowych oraz możliwości jej wykorzystania w procesie dydaktycznym. Walory edukacyjne muzyki młodzieżowej zobrazował dr Marcin Michalak na podstawie wypowiedzi nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych, a dr Zbigniew Nowak przedstawił referat pt.: *Jak związać zerwaną nitkę. O edukacji artystycznej dzieci*.

W następnej kolejności mgr Grzegorz Mania omówił zagadnienie prawa autorskiego w praktyce szkół artystycznych, natomiast mgr Mariola Kokowska przedstawiła społeczny i emocjonalny aspekt komunikacji muzycznej w muzykoterapii.

Moderatorami drugiej sekcji problemowej byli dr hab. prof. UŚ Jadwiga Uchyła-Zroski, dr hab. Urszula Szuścik oraz dr hab. prof. ATH Ernest Zawada. Jako pierwsza głos zabrała dr Alina Górniok-Naglik, która wygłosiła referat na temat: *Od nauczania „Muzyki” w ujęciu chronologicznym do integracji i korelacji w gimnazjalnej edukacji muzycznej*, dr Rafał Majzner omówił problem wspomagania terapii logopedycznej poprzez zajęcia logorytmiczne, natomiast dr Ewa Kumik przedstawiła rolę rodziny w kształtowaniu rozwoju muzycznego dzieci. W dalszej kolejności dr Monika Miczka-Pajestka wygłosiła referat na temat: *Wartość edukacji muzycznej w ponowoczesnej przestrzeni kulturowej*, dr Agnieszka Przybyła-Dumin zaprezentowała wyniki badań terenowych dotyczące tematyki i funkcji pieśni towarzyszących obrzędowości dorocznej, natomiast dr Zbigniew Stępiak przybliżył problem teologii starotestamentalnej pieśni pochwalnej *Śpiewaj Panu cała ziemia* w zestawieniu z barokową retoryką muzyczną w kantacie *Singet dem Herrn Alle Welt* na bas i solo, dwie trąbki i b.c. Johanna Philippa Kriegera. Dr Ewa Kochanowska omówiła rolę zajęć muzycznych w adaptacji szkolnej dziecka, zaś dr Irena Burczyk poruszyła temat muzyki dzieciństwa. Ostatnie wystąpienie mgr Joanny Lorenc dotyczyło problemu muzyki w terapii pedagogicznej.

W ramach obrad plenarnych i dyskusji w sekcjach podjęto próbę refleksji nad zagadnieniami współczesnej edukacji muzycznej, nad szansami i zagrożeniami, a także ograniczeniami i perspektywami, przed którymi stoją badacze, jak również nauczyciele. Wśród podejmowanych problemów pojawiały się zarówno edukacyjnie motywowane próby spojrzenia na sytuację w sferze socjokultury i konsekwencje dokonujących się w jej obszarze zmian, jak i próby diagnozy wybranych przestrzeni kultury muzycznej oraz szczegółowych problemów dotyczących szkolnej i pozaszkolnej rzeczywistości edukacyjnej. Wspólną cechą podjętych rozważań stała się, z jednej strony, różnorodność, odmienność stanowisk i punktów widzenia na temat celów i zadań współczesnej edukacji muzycznej, z drugiej zaś – tęsknota za jedną wizją, spajającą różne sposoby myślenia. To, co łączyło dyskutantów, to przekonanie, że budowanie nowoczesnej edukacji muzycznej, zdolnej do sprostania wyzwaniom współczesności, wymaga większej niż dotychczas koncentracji na zmianach, które dokonały się w przestrzeni społeczno-kulturowej oraz nowego spojrzenia na powinności edukujących i edukowanych.

Uczestnicy konferencji otrzymali monografię zbiorową pt. *Muzyka w przestrzeni edukacyjnej. Wyzwania i inspiracje* pod redakcją Rafała Majznera.

Obrady I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Kultura – Muzyka – Edukacja* podsumowali prof. zw. kwal. I i II st. Eugeniusz Sasiadek oraz prof. zw. dr hab. Krystyna Ferenz.

